

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 19.12.2025
Sayı : 1539

10/3520

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ülkemizdeki ceza infaz kurumlarında bulunan engelli, yaşlı, hasta ve kadın mahkumlar ile anneleriyle birlikte cezaevinde kalmak zorunda olan çocukların; yaşam koşulları, sağlık hizmetlerine erişim imkanları ve temel insan hakları çerçevesinde yaşadıkları mahrumiyetlerin incelenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Tolat DİĞER
MERSİN MV.

NERMİN YILDIRIM KARA
HATAY MİLLETVEKİLİ

Ali Özdemir
K. Maraş MV.

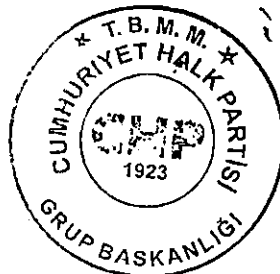
Ayhan SABUT
Adana MV.

Av. Mahmut Taner
Sakarya MV.

Ahmet Tuncay
ÇIKAN
İZMİR milletvekili

Gamze TASCİER
Ankara MV.

Süre ÖZGÖÇMEN
İSTANBUL MV.

GEREKÇE

Ceza infaz kurumlarının temel amacı, hükümlülerin ıslahı ve topluma kazandırılmasıdır. Ancak mevcut infaz sisteminin fiziksel yapısı ve idari uygulamaları; engelli, yaşlı ve kadın gibi özel ihtiyaçları olan gruplar için "çifte cezalandırma" niteliği taşıyan ağır mağduriyetler yaratmaktadır.

Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği (CİSST) verilerine göre, hapisanelerde 162'si ortopedik, 42'si görme, 65'i ise işitme ve konuşma engelli olmak üzere en az 269 engelli mahpus bulunmaktadır. Cezaevlerinin mimari yapısının bu bireylerin ihtiyaçlarına göre tasarlanmamış olması, temel ihtiyaçların karşılanmasında başkalarına bağımlılık yaratmaktadır.

TÜİK ve ilgili sivil toplum kuruluşu raporlarına göre, cezaevlerindeki 65 yaş üstü mahkum sayısı 6.625'e ulaşmıştır. Ayrıca İnsan Hakları Derneği (İHD) 2025 yılı raporunda, cezaevlerinde 1.412 hasta mahpus bulunduğu, bunlardan 335'inin ağır hasta statüsünde olduğu ve 230'unun tek başına yaşamını devam ettiremeyecek durumda olduğu kaydedilmiştir. Adli Tıp Kurumu rapor süreçlerinin yavaşlığı bu grubu hayati riskle karşı karşıya bırakmaktadır.

Cezaevlerinde bulunan yaklaşık 20.000 kadın mahkumun yanı sıra, Adalet Bakanlığı ve sivil toplum verileri ışığında 0-6 yaş arası yaklaşık 759 çocuğunanneleriyle birlikte hapisane koşullarında büyüdüğü görülmektedir. Bu çocukların yetişkinlerle aynı fiziksel koşullarda tutulması ve uygun oyun/egitim alanlarının eksikliği, çocuk hakları açısından ciddi bir sorun teşkil etmektedir.

Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü (CTE) verilerine göre, Eylül 2025 itibarıyla toplam mahpus sayısı 419.000'i aşarak resmi kapasitenin yaklaşık 100.000 kişi üzerine çıkmıştır. Bu aşırı doluluk, özellikle dezavantajlı grupların revir, hastane sevki ve diyet yemeği gibi hayati hizmetlere erişimini imkansız hale getirmektedir.

Bu nedenle; cezaevlerindeki dezavantajlı grupların insani onura yaraşır koşullarda infaz süreçlerini tamamlamaları, mevcut veriler ışığında iyileştirici adımların atılması ve standartların belirlenmesi amacıyla bir araştırma komisyonu kurulması gereklidir.

1539 Sayılı Meclis Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

	Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
1	DENİZ YAYUZ YILMAZ	Zonguldak	
2	Ednan Arslan	İZMİR	
3	Enser AYTEKİN	Balıkesir	
4	Hasan HATIRKAN	Gonakap	
5	İbrahim OZAN	DİĞE	
6	İzzet AKBOĞAZ	BURDUR	
7	Zeynel Emre	İstanbul	
8	Mehmet Tahtacı	Gorun	
9	Cemal ENGİNYURT	İstanbul	
10	Seyit Torun	Ordu	
11	Mahir POLAT	İzmir	
12	Uğur BAKAYTUTAN	Artvin	
13	GÜRSEL EROL	Elazığ	
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			

